

Тақырыпты анықтау:

Орманды дала

Дала

Орман

Қар сызығы

Ендік зоналылық

Шөл

Биіктік белдеулік

Шөлейт

Қорық

Қазақстанның табиғат зоналары мен биіктік белдеулері

ОМ:

10.3.4.1 Қазақстанның табиғат зоналары мен биіктік белдеулерінің қалыптасуын талдайды, салыстырмалы сипаттама жасайды

10.3.4.2 ерекше қорғалатын аумақтарды (қорықтар, қорықшалар, ұлттық саябақтар) атау және құрылу мақсатын түсіндіреді, картада көрсетеді

10.2.1.2 географиялық номенклатура нысандарын картада көрсетеді

Өткен сынып бойынша сұрақтар қою.

- Табиғат зоналары мен биіктік белдеулік дегеніміз не?
- Қандай табиғат зоналары есіңізде бар? Айтып көріңіз
- Қазақстанда қандай табиғат зоналары бар?
- Биіктік белдеулік пен табиғат зоналары не үшін қалыптасады?

• **Мәтінмен жұмыс: Мәтінмен жұмыс. Оқулықтың 10-19 беттері)**

Табиғат зона атауы	Географиялық орны	Ауданы	Климаты	Топырағы	Флора мен фаунасы
Орманды дала	1 млн. га 0,4%	Батыс Сібір жазығы	t-VII- (+18,+20) t-I- (-17,-19) ЖЖ – 300-350 мм	Қара, қалыңдығы 75 см, Г-9%	Боз, бетеге, жер бидайық, шалғын, арпабас Қасқыр, түлкі, саршұнақ, қосаяқ, бөдене, сұр тырна
Дала зонасы (Елнұр, Айым, Арлан, Ашим)					
Шөлейт зонасы (Григорий, Махмұд, Дени, Дильяра)					
Шөл зонасы (Амира, Дамир, Дамели, Виктор)					

- **Қорытынды:**
- Қазақстандағы ендік зоналардың қалыптасуын талдайды
- Табиғат зоналарын сипаттайды және салыстырады.

Термин атауы	Анықтамасы
Хионосфера	тропосфераның қатты күйдегі жауын-шашын (қар және мұз) жиналатын қабаты.
Қар сызығы	қатты жауын-шашынның жиналып қорлануы — оның еруі мен булануынан артық бола бастайтын биіктік деңгейі.
Нивальды белдеу	таудағы ең жоғарғы табиғи белдеу; мәңгі қарлар мен мұздықтар белдеуі; қар сызығынан жоғары орналасқан таулардағы, сондай-ақ полюс атыраптарындағы нивальдық климатты ең жоғары биіктік белдеу

Мәтінмен жұмыс:

Тапсырма: Мәтін арқылы биіктік белдеулердің қалыптасуын түсіндіреді.

Тапсырма: Берілген кестедегі мәліметтерді пайдалана отырып, тапсырманы орындаңыз.

Дескриптор:

*Тянь-Шань мен Алтай тауларының биіктік белдеуін сызу
Биіктік белдеуі бойынша екі тауды салыстыру*

Алтай тауы		Тянь-Шань тауы	
300-500м	Шөл зонасы	300-800м	Шөл зонасы
500-900м	Шөлейт зонасы	800-1100м	Шөлейт зонасы
900-1400м	Дала зонасы	1100-2000м	Далалық зона
1400-1800м	Орман зонасы	2000-2800м	Орман зонасы
1800-2000м	Шалғын зонасы	2800-3500м	Шалғындық
2000-2300м	Альпілік зона	3500-4300м	Мәңгі қар
2300-3800м	Қар-мұздық зонасы	4300-6800м	Мұздық

- **Жеке жұмыс:**
- Кескін картаға Қазақстанның табиғат зоналарын түсіру.
- *Дескриптор:*
- *Әр табиғат зонасының шекарасын дұрыс түсіру*
- *Табиғат зоналарының шартты белгілерін түсіру*
- *Әр табиғат зонасына сәйкес түспен көрсету (бояу)*

Үйге:

- Кескін картаға Қазақстанның табиғат зонасын түсіру
- Терминдерді жаттау